

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Triapostolatus Septemtrionis

Caesar, Philipp

Coloniæ Agrippinæ, 1642

Illustrißimo & Reuerendißimo Domino, Dn. Francisco VVilhelmo, Dei Et
Apostolicæ Sedis Gratia Episcopo Osnabrgensi, Mindensi Et Ferdensi, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-43650

*Illustrissimo & Reuerendissimo
Domino,*

**DN. FRANCISCO
VVILHELMO,**

**DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS
GRATIA EPISCOPO OSNABRVGENSI,
MINDENSI ET FERDENSI,**

**S. R. I. PRINCIPI, ELECTO COAD-
IUTORI Ratisbonensi, Metropolitanarum
Cathedralium, & insignium Collegiatarum,
Colon. Fridling. Bonnen. & Oetting. res-
pectiuè ARCHIDIAcono, PRÆPOSITO,
CANONICO & CAPITVLARI: COMI-
TI de Wartenberg, & Schaumburg, DOMINO
in Walt & Hachenburg, &c. Domino meo
Clementissimo,**

Reuerendissimo in Christo Patri ac Domino,

DN. ARNOLDO,

**IMPERIALIS ET EXEMPTÆ ABBA-
tiæ Corbeiensis PRÆSVLI. S. R. I. PRINCIPI,
Domino & Patrono meo Gratio-
sissimo.**

(2)

Reue-

EPISTOLA

Reuerendissimi, Illustrissimi, Celsis-
simiq; Principes ac Domini.

Quod caelestis orator,
os veritatis, aeterna Dei
Patris Sapiaentia, Do-
minus noster I E S V S
CHRISTVS ait : *Omnis Scriba*
doctus in Regno caelorum, similis est
homini patri-familiars, qui profert
de thesauro suo Nova & Vetera.
Math. 13. 52. hoc ego in praesentiarum
inter caeteros etiam implere co-
nor. Cum enim in thesauros meos,
in se sane quam modicos ἐξ ἑω ἦεν ve-
nisset thesaurus omnino maximus,
quo gaudere vel summorum ali-
quis potuisset, non eum mihi recon-
dere & seruare soli, quod in re pe-
cuniaria auarorum, in re literaria
inui-

DEDICATORIA.

inuidorum est; sed cum multis cō-
 municare, & publici iuris ac com-
 modi facere volui. *Vitas & Gesta*
 dico trium sanctissimorū & prin-
 cipalium Bremensis olim Ecclesiæ
 Episcoporum. S. WILLEHADI,
 S. ANSGARII, & S. RIMBERTI, qui
 Apostolicè à Sede Romanâ missi
 & veri Septentrionis Apostoli
 fuerunt: quorum hæ, quas nunc e-
 do, Vitæ, sicut primitus scriptæ fu-
 erunt, lucem nondū viderunt, sed
 iam ex m. s. Hamburgensis Ecclesie
 libro, antiquo & autético, in char-
 tâ pergamētâ, in eam à me primò
 emittūtur. Vitas has vt hic iam edi-
 mus, viderunt M. Adamus Bremē-
 sis Canonicus, Albertus Crantzius
 Håburgensis decanus, & Lauren-

(3)

tius

tius Surius, Cartusian. Colonien-
sis, qui ex eis verbotenus ferè sum-
ferunt, quæcunque de his Sanctis
prodiderūt, & reliqui deinde ex il-
lis: sed viderunt latitantes in Bibli-
othecis Ecclesiasticis, vbi etiã reli-
querūt, nec inde totas produxerūt,
sibi tantum sua transcribentes.
Cæsar autem Baron. Cardin. dili-
gentissimus post priores illos anti-
quitatis Ecclesiasticæ perlustrator
& inquisitor, non vno loco con-
queritur de Libro Vitæ S. Ansgarij
magnâ cū iacturâ perduto & amis-
so; sicut infra in notis meis n. 59.
referam. Vt hinc cōiecturâ assequi
liceat, illas Vitas ad eius conspectū
non coniunctim, sicut in hoc no-
stro Codice Hamburgensi sunt, sed
sepa-

separatim venisse: secus qui primā
 & vltimam vidisset, quomodo me-
 diam incognitā habere potuisset?
 Quod autem Ant. Posseuin. Man-
 tuan. S. I. Tom. 2. Apparatus sacri
 in voce Rembertus ait: S. Réber-
 tus scripsit (inter alia) Vitā S. Anf-
 garij, qui (liber) excusus est: ita in-
 tellige, apud Adamum, Crantziū,
 Surium & alios, dicto modo excu-
 sum esse; aliās in hac forma, quā
 hic nunquā excusus est. Certè vi-
 dit eum nostro tempore antè me
 Magnus Dominus Paulus Cy-
 præus Gottorpiensis cancellarius,
 qui ex præfatione eius verbotenus
 quædam citat; vt infra in notis n.
 59. indicabo. Tandem vero nunc,
 mihi, multò iam ante Sacra gesta

(4)

Virtu-

Virtutesque Sancti præsertim Ansgarij perenni editione celebrare gestienti, in manus vltro est delatus. Ita non sine diuini consilij dispositione res suæ tandem Ecclesiæ redeunt; & quod dicitur, Sancti suas Ceras, adde iã & Libros suos, repetunt, restitutori, si Deo placuerit, suam etiam aliquando Fidem, suas Ceremonias, totamq; redintegraturi Ecclesiam; quod, faxit Deus, vt ego videre merear antequam moriar! Mirari autem diuinorum consiliorum bonitatem & profunditatẽ, vt in alijs omnibus, sic in hoc iplo quoque negocio, satis non possum. Cùm antè complures iam annos in Ciuitate Bremensi adhuc Acatholicus, in S.
tamen

DEDICATORIA.

tamē Ansgarij Æde, quæ ibi egregia est, & vnā ex præcipuis quatuor Parochijs sibi adiunctam habet, Canonicum agerem & Pastorem primarium non incelebrem, dolens quòd S. Ansgarij, tanti & tã de Ecclesia illa vt & totius Septentrionis bene meriti viri (ea mihi iã tum de eo fuit existimatio) nō haberetur historia, cogitabam multum quæ diu quæ versabam animo, quomodo quæ de S. viro apud probatos Autores legerem, & hinc inde auditu visu quæ percipere possem, apto ordine digererem & in historiolæ formam redigerem: & Ecce, varijs hucusque incidētibus præpedito ipsa Vetus de eo Historia, meliùs quàm à me aut quouis

(5)

alio

alio fieri queat descripta, sponte se
in manus offert, & Sanctum mihi
sistit, exsertè quasi dicentem; En
adsum, fac quod dudum cogitasti,
pietatem in me tuam exsequere, &
ego, quod hæctenus feci, meam in
te vicissim ostendere pergam. Cre-
do, sicut aliorū, sic huius præcipuè
Sancti precibus ac meritis, agnito
hæreseos errore, me ad Vnam San-
ctam Catholicam Ecclesiam con-
uersum esse: pro quo summo be-
neficio Deo optimo maximo sat
dignas gratias nūquam agere pos-
sum. Sic igitur hæctenus desidera-
tam & intercidisse putatam S. Ans-
garij Vitam, vna cum antecessoris
S. VVillehadi, & successoris S.
Rimberti Vitis, vt in illo Ecclesiæ
Ham-

DEDICATORIA.

Hamburgen. vetusto Codice sunt,
summa fide & diligentia in lucem
emitto. Qua in re me non horum
tantum Sanctorum honori litare;
sed multorum etiã desiderijs satis-
facere, communiq; vtilitati con-
sulere existimo: siquidem scriptæ
sunt hæ Vitæ & res gestæ, non vt
perpetuis tenebris tegerentur, sed
vt à plurimis cognoscerentur, &
posteritati memoriale exhibitæ
diuinæ gratiæ, zeli, & imitationis
exemplum essent; quem finem nõ
minùs, qui edèdo à perditione sal-
uat, quàm qui scribendo æternita-
ti manciparunt, spectat & quantũ
tempora sinunt assequitur. *Non
minor est virtus, quàm querere,
parta tueri,* inquit Poeta: & Ec-
cle-

clestiacus. *Sapientia absconsa, & thesaurus inuisus, qua utilitas in utrisque?* Sirac. 20. 32. *Alias, Vetera praterierunt, & ecce Noua facta sunt omnia.* El. 43. 19. 2. Cor. 5. 17. Apoc. 21. 5. Hic autem & Vetera Noua sunt, & Noua Vetera; vetera, quatenus olim gesta & scripta, noua, quatenus iam nunc è tenebris & situ eruta æternitati, cui primitus destinata erant, quasi regnuntur. Qua in re patrifamilias præstare videor, qui nõ quæ Vetera sunt producit Noua, nec quæ Noua Vetera, sed diuersa & inuicè distincta, alia Vetera, alia Noua: similis autem factus Saluatori, qui Nouum dilectionis præceptum dedit Discipulis suis, non quod aliud esset,

DEDICATORIA.

esset à Veteri, sed quòd Noua & perfectiore regula dirigeretur; Diliges proximum tuum, *sicut dilexi vos*, inquit Saluator. cùm Moses dixisset, *sicut teipsum*. Ioh. 13. 34. & 15. 12. Leu. 19. 18. Math. 22. 39. Quo eodem sensu S. & dilectus Domino Discipulus idem dilectionis mandatū Nouum appellat & Vetus: quia tenebræ Veteris Testamenti, quando Lex in litera & nostris viribus fundabatur, transierunt, & verum lumen iam lucet, Noui scilicet Testamenti, in quo eiusdem Legis obseruantia in spiritu & Christi gratia consistit. 1. Ioh. 2. 7, 8. 2. Cor. 3. 6.

Hunc autem laborem meum, in
trium Sanctissimorum Vitas redi-
uiuas

uiuas impensum, VV. Reueren-
dissimis Celsitudinibus, singulis
suo cū respectu, humiliter dicare
& dedicare volui; tū quia & statu,
& pietate, doctrina, prudentia, o-
mniq; virtutum cumulo personæ
estis hoc thesauro plusquā dignis-
simæ; tū quia, pro vestra in Eccle-
siam eiusq; Sanctos deuotione ac
cura, hunc libellum & ab inuidorū
insectationibus defendere, & fide-
lium obseruantia cōmendare po-
testis; tum vt & ego meam qualem-
cunque gratiam pro mihi & meis
hactenus præstitis gratijs maximis
rependā. Et suppetit præterea pro
singulis singularis etiā ratio: quia
Dominus meus Episcopus Osna-
brugensis & Mindensis, etiam E-
pisc,

DEDICATORIA.

pisc. est Ferdensis, qui districtus olim antè S. Svibertum, primum eius loci Episcopum, Religione Christiana imbui cœpit à S. Willehado : quia Vita S. Ansgarij à similiter S. Rimberto, Discipulo & successore in Archi-Episcopatu Hamburgo-Bremensi, ad Abbaté, Patres, & Fratres conuentus Corbeiensis scripta est: quibus idcirco vtrisque vniuersim & singillatim, iure merito à me offerenda fuit. Suscipite igitur, Reuerendiss, & Illustrissimi Domini, quod vnicè humiliter peto, hoc vt à me munusculum exiguum, in seipso maximū & vobis tantis dignum, lubente ac fauente animo, &, qui horum aliorumque sanctorum imitatores estis

EPISTOLA

Estis strenui, me infirmum eorum
Vestriq; cultorem, cum omnibus
meis, clementia, protectione, &
paterna Vestra cura impostorum
semper prosequimini. Sic vos om-
nipotens cæli terræq; Dominus in
vita sana ac sancta diu conseruet,
Vestris restituat, pluribus augeat,
regimine hic felice donet, & ibi æ-
terna gloria beet. Dabam in Ar-
chi-Episcopalis residentia ciui-
tate Bonna, Mense Septemb. An-
no Christi Saluatoris nostri 1642.

*Reuerendissimarum & Illu-
strissimarum Celsitudinum
Vestrarum; humilimus
& subiectissimus Cliens,*

P. PHILLIPPVS CÆSAR C.